

# RUNDSPØRGE: RADIKALISERING ER ET UDBREDT PROBLEM I FÆNGSLERNE

Fire ud af ti af Fængselsforbundets tillidsfolk har oplevet konkrete eksempler på radikaliserings. Tillidsfolkene savner både uddannelse og personale for at kunne håndtere udfordringen.

Af Andreas Graae

Der er blevet talt og skrevet meget om radikaliserings i fængslerne efter terrorangrebet i København den 14. februar. Ikke mindst efter det kom frem, at gerningsmanden angiveligt var blevet radikaliseret under sin varetægtsfængsling.

Konkret viden om problemets omfang har det dog skortet på. Derfor har Fængselsforbundet sendt en rundspørge til alle landets fængsler og arresthuse.

Vi har fået svar fra vores tillidsfolk i 26 institutioner. Blandt dem, har ti været vidne til radikaliserings på deres tjenestested. Det vil sige 40 procent.

Herudover mener alle – på nær en – at der generelt foregår radikaliserings i større eller mindre omfang i Kriminalforsorgen.

Fleere af tillidsfolkene nævner konkrete episoder, hvor de har mærket tegn på radikaliserings. En skriver for eksempel: "Ved store episoder som i henholdsvis Paris og København forsøgte enkelte klienter at opildne andre klienter til at øve hærværk i fængslet for på denne måde at vise deres sympati. Klienterne har skrevet på vægge – 'support IS' med videre."

En anden skriver: "Har oplevet ytringer omkring sympati for 'hævn' mod vantrøende samt holdninger om, at 'Muhammedtegnere' og andre, der fornærmer profeten, skal slås ihjel."

Fleere andre nævner, at de har oplevet indsatte, der pludselig ændrede adfærd under afsoningen – både i tale og påklædning – og isolerede sig selv.

Konkrete eksempler på ændret adfærd kan ifølge en respondent være indsatte, der "pludselig bliver meget troende, beder flere gange om dagen og ikke taler med kvindelige betjente."

Andre beskriver, hvordan de i det daglige har set hele afdelinger isolere sig for at bede bøn og flere gange har oplevet indsatte, som har forsøgt at påvirke andre indsatte.

Ofte er det en enkelt indsat, som kan være den afgørende faktor, fremgår det af en besvarelse. Når personalet oplevet dette, flytter man selvfølgelig vedkommende. "Og så finder afdelingen igen et normalt leje i forhold til at bede bøn," skriver respondenter.

## SAMTALE FREMMER AFRADIKALISERINGEN

Af undersøgelsen fremgår det desuden, at fængselsbetjentene hverken

føler sig fagligt eller bemandingsmæssigt klædt på til at håndtere problemet.

På spørgsmålet om der er tilstrækkeligt med personale til stede på afdelingerne til at opfange og forebygge radikaliserings, svarer to ud af tre af de adspurgte således nej.

En af hovedårsagerne er det generelle problem med, at der er blevet mindre tid til fangerne på grund af besparelser på bemandingen og et stigende antal administrative og driftsmæssige opgaver.

En betjent i et arresthus skriver for eksempel: "Der er kommet så meget sagsbehandling, handleplaner med videre, at der ikke er den samme tid til at snakke med de indsatte og dermed opfange eventuelle signaler på radikaliserings."

Andre nævner, at radikaliserings sjældent foregår åbenlyst, men som oftest for lukkede døre og på gårdture, hvor det kan være svært at opfange. Derfor efterlyser flere, at dialogen mellem ansatte og indsatte bliver prioriteret. Eller som en formulerer det: "Man bliver nødt til at forstå, at man ikke kan køre discountfængsler, hvis man vil opfange radikaliserings."

## MANGLENDE VIDEN OG UDDANNELSE

Et andet væsentligt problem er, at personalet ifølge undersøgelsen mangler faglig viden og uddannelse i forhold til at håndtere radikaliserings i fængslerne.

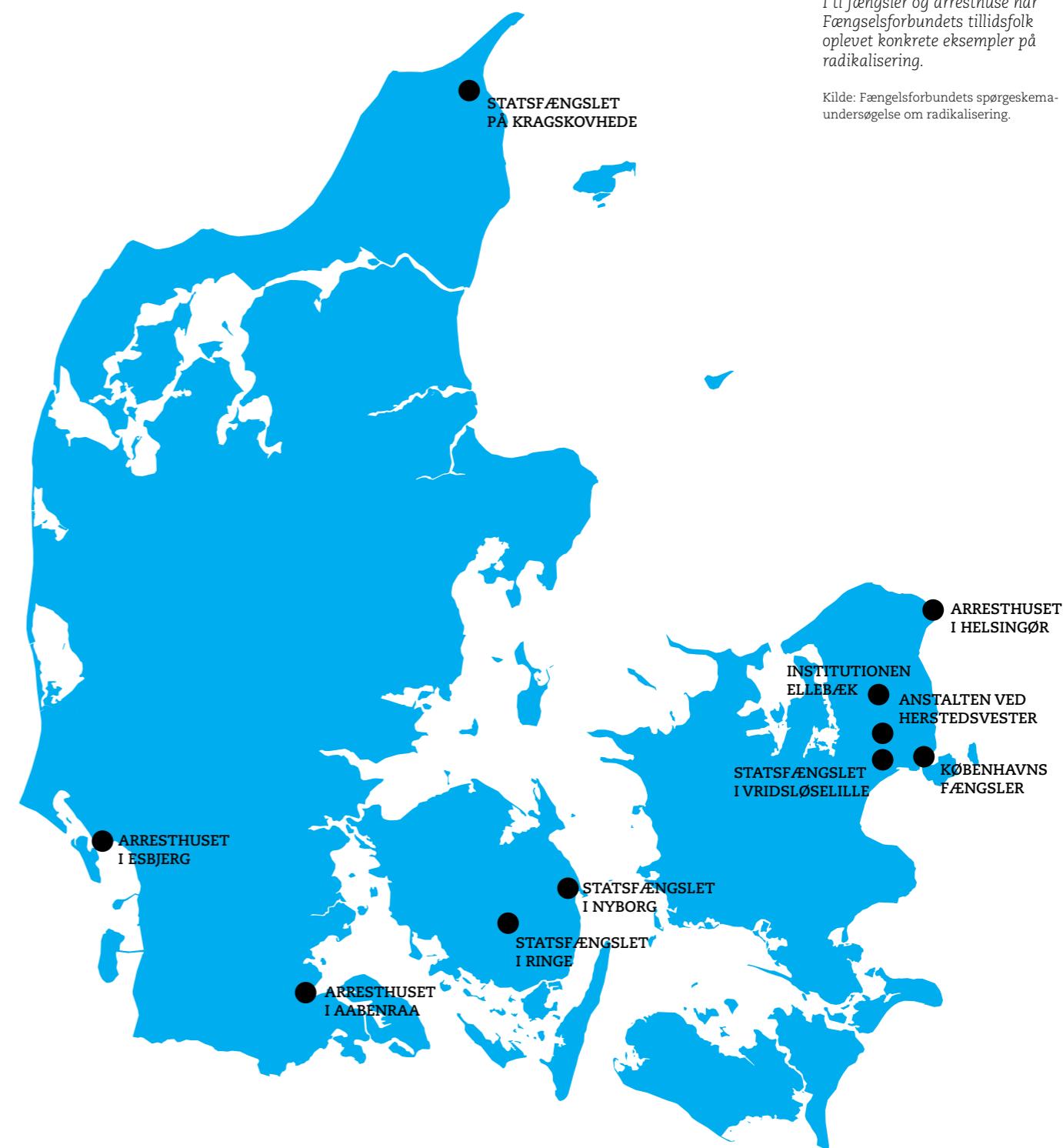
70 procent svarer, at de ikke føler sig klædt fagligt godt nok på til at forebygge radikaliserings i fængslerne. Mange uddyber det med, at kurser i Kriminalforsorgen er en mangelvare.

Særligt efterlyser flere konkret viden om, hvornår noget kan betragtes som radikaliserings: "Mangler viden om, hvilke signaler jeg skal være specielt opmærksom på. Noget er opmuntring til hærværk, noget andet er radikaliserings," lyder det fra en respondent.

En anden kommer med en direkte opfordring: "Uddan personalet, giv os baggrundsviden om, hvorfor og hvad der sker, når nogen vælger at blive ekstreme. Hvis ikke vi ved, hvad der er normalt, hvordan skal vi så opdage det unormale?"

## MINDRE ENHEDER KAN VÆRE LØSNINGEN

I undersøgelsen får de adspurgte også mulighed for at byde ind med forslag til, hvad man kan gøre for at forebygge radikaliserings i fængslerne.



I ti fængsler og arresthuse har Fængselsforbundets tillidsfolk oplevet konkrete eksempler på radikaliserings.

Kilde: Fængselsforbundets spørgeskemaundersøgelse om radikaliserings.

Et forslag, som går igen, er sektionering til mindre afdelinger med stor personaletæthed og intensiv observation af de indsatte, som står bag radikaliserings. Dette kræver dog en anden kategorisering af de indsatte end i dag, mener flere.

"De indsatte skal opdeles i tre kategorier vurderet efter adfærd og ikke efter alder, køn, kriminalitetsart og straffængde," skriver en.

En anden foreslår, at de indsatte "bør inddeles i kategorier efter, hvem der vurderes at ville radikalisere, og hvem der er potentielle lette ofre for radikaliserings. Det skal tilføjes, at psykisk syge eller svage indsatte er meget let påvirkelige – derfor også som 'ofre' for radikaliserings."

Andre skriver, at indsatte, som mistænkes for at udbrede ekstremistiske holdninger, bør afholdes fra fællesskab og gårdture. De sætter dog

samtidigt spørgsmålstegn ved, hvorvidt dette kan lade sig gøre i praksis, da der formentligt ikke vil være en gyldig grund til sådan en udelukkelse.

Enkelte mener omvendt ikke, løsningen er at isolere de radikaliserede fuldstændig på deres egne små afdelinger. Dette uddyber en med: "Tror det er vigtigt at placere de indsatte, så de er sammen med alle typer af mennesker og ikke kun sammen med 'deres egne'. Altså prøve at undgå grupperinger."

En anden, som er kritisk over for sektioneringsløsningen, skriver: "Jeg tror ikke, at det er en løsning at klumpe de radikaliseringsstruede indsatte sammen på enkelte afdelinger. De bør fordeles så meget som muligt. Dog bør de fordeles på afdelinger med stor personaledekning, og dermed ikke i de små arresthuse, da det er min erfaring, at disse indsatte tit er meget negative over for personalet og kan virke decideret truende i deres adfærd."